

VERGADERING 11/03/2026

BoekenOverleg kerngroep

AANWEZIGEN

Aanwezig: Willem Bongers-Dek (voorzitter), Paul Hermans (Literatuur Vlaanderen), Steven Heene (OLO), Matthijs de Ridder (VAV), V  Bobelyn en Maarten Vanhoof (GAU), Nele Hendrickx (Letterenhuis), Lore Vanaudenhove (Boektopia), Ilke Froyen (Cultuurconnect), Katja Grammens (VVBAD), Brenda Vanhoutte (Boekhandels Vlaanderen), Sylvie Dhaene (Iedereen Leest), Lore Piers (verslag)

AGENDA

BoekenOverleg

Kerngroep

1. Ontwerpverslag vorige vergadering en op te volgen
 - Druk op bibliotheken – geplande bevragingen
 - Reactie op column Marnix Peeters
 - Engelstalige boeken
 - Samenwerking uitgevers en KBR
 - Aanpassingen website Literatuur Vlaanderen voor BoekenOverleg
 - Staat van het Boek
 2. ECW Alert: gereguleerde boekenprijs
 3. Opkomst AI-gegenereerde boeken (Katja)
 4. Evaluatie Boektopia 2025
 5. Varia
 - Klankverbond
 - Elk verhaal telt
 - Oproep Creative Europe
-

1. Ontwerpverslag vorige vergadering en op te volgen

Hieronder vind je een update over de besproken onderwerpen uit de vorige vergadering.

Druk op bibliotheken – geplande bevestigingen

In de kerngroep werd er afgesproken dat Iedereen Leest, Literatuur Vlaanderen, VVBAD en Cultuurconnect hun verschillende bibliotheekbevestigingen zo veel mogelijk op elkaar zouden afstemmen. Is het al duidelijk wanneer welke bevestigingen gepland staan?

VVBAD vraagt jaarlijks bibliotheken naar hun financiële ontwikkelingen. Dit voorjaar gebeurt dat opnieuw. De cijfers worden tot nu toe niet openbaar gemaakt, maar het is zinvol ze toch te publiceren. Door dat meerdere jaren te doen, kunnen ook trends inzichtelijk gemaakt worden.

Cultuurconnect plant een bevestiging in het najaar, waarvoor ze de indicatoren nog aan het onderzoeken zijn. Zij publiceren hun cijfers wel elk jaar, maar die cijfers worden niet grondig gekaderd. Dat hopen ze ook meer te doen in de toekomst.

Het BoekenOverleg spreekt af om de vragen en resultaten van VVBAD en Cultuurconnect te tonen aan de kerngroep. Op het volgende BoekenOverleg wordt er een update gegeven over beide bevestigingen. Op die manier kunnen we achterhalen wat we wel en niet weten.

Reactie op column Marnix Peeters

In Knack verscheen op 8 februari 2026 een [stuk door Jeroen de Preter](#) dat o.a. de feitelijke onjuistheden over de Boon literatuurprijzen uit de column(s) van Marnix Peeters rechtzet.

Engelstalige boeken

Kan GAU al een update geven over het dossier Engelstalige boeken? Dit dossier wordt opgenomen tegen de volgende bijeenkomst, gezien Maarten net gestart is.

Aanpassingen website Literatuur Vlaanderen voor BoekenOverleg

Team communicatie van Literatuur Vlaanderen onderhandelt nog de laatste zaken uit de offerte om een pagina voor het BoekenOverleg te maken binnen de website van Literatuur Vlaanderen. Wini zorgt in

maart en april voor de aanpassingen, zodat we in mei de nieuwe pagina kunnen lanceren.

Staat van het Boek

De workshop voor de Staat van het Boek/B2B-moment Boektopia heeft materiaal opgeleverd om het evenement verder vorm te geven. Omwille van andere prioritaire agenda-items vandaag wordt er afgesproken om hierop terug te komen tijdens de vergadering van 22 april.

2. EWC Alert: gereguleerde boekenprijs

De European Writers' Council (EWC) waarschuwt voor een lopende zaak bij het Europees Hof van Justitie die alle Europese systemen van vaste boekenprijzen (FBP) kan ondermijnen. De zaak vertrekt van een prijsverschil tussen een Duitse en een Oostenrijkse online boekhandelaar, maar leidt tot fundamentele vragen over vrij verkeer van goederen (Art. 34 VWEU); kartelverbod (Art. 101 VWEU); vrijheid van meningsuiting/informatie; en vrijheid van ondernemerschap. Een negatieve uitspraak kan betekenen dat GBP-systemen in strijd met EU-recht worden verklaard. Dat zou de culturele autonomie van lidstaten beperken en leidt waarschijnlijk tot:

- prijsconcurrentie in boeken en e-books
- versterkte marktmacht van grote (online) retailers
- druk op marges, royalty's en inkomsten van auteurs/vertalers
- verzwakking van onafhankelijke boekhandels en diversiteit in publicaties

GAU, Boekhandels Vlaanderen, de VAV en Literatuur Vlaanderen volgen dit dossier op. Uit de laatste contacten blijkt dat deze zaak (C-780/25) ook al een voorganger (C-302/25) kende, die voorlopig geschorst wordt zolang de schriftelijke fase van deze zaak nog loopt. De kans bestaat dat deze twee zaken nog worden samengevoegd, gezien het in beide gaat om dezelfde partijen en dezelfde bekommernissen.

In de zaak C-302/25 heeft België geen reactie ingestuurd. Vele andere Europese lidstaten hebben dat toen wel gedaan, allemaal in het voordeel van het behoud van een gereguleerde boekenprijs. De reactie van Nederland bevat ook ongeveer dezelfde argumentatie die wij met de sector in België hebben verzameld.

Het ministerie van Buitenlandse zaken is formeel bevoegd om hierin tussen te komen. Dat kan op dit moment enkel mondeling na een

uitnodiging voor een hoorzitting. Enkel als er nieuwe argumentatie komt bovendrijven, zullen ze op die uitnodiging ingaan. De Franstalige gemeenschap zou wél sowieso tussenkomen op zo'n hoorzitting. Daarvoor heeft Carine Lecompte (Adeb) contact gehad met het Franstalige kabinet Cultuur. Helaas krijgt zowel zij als wij geen inkijk in de precieze communicatie tussen Buitenlandse Zaken en Cultuur (Franstalige gemeenschap), omwille van GDPR-regelgeving. Zowel Carine als Paul proberen daar toch achteraan te gaan.

Wat vooral opvalt is dat Amazon een uitermate belanghebbende partij is in deze rechtszaken. Amazon lijkt op allerlei manieren juridische achterpoorten te proberen vinden om boeken goedkoper te kunnen verkopen. Zo heeft het bedrijf in Frankrijk een nieuwe omweg gevonden om toch de verzendkosten te kunnen laten wegvallen. Het is dus belangrijk voor de gezondheid van onze boekensector om hier alert voor te blijven en die strijd te blijven aangaan.

3. Opkomst AI-gegenereerde boeken (VVBAD)

Katja licht een recent incident toe waarbij een collectievormer uit Gent opmerkte dat er in de webshop van hun leverancier verschillende AI-gegenereerde boeken opdoken. De partner heeft hierop gereageerd en de boeken uit hun aanbod gehaald. Het ging in dit incident over de boeken van uitgeverij Andries. Katja werd hierover gecontacteerd door een onderzoeksjournalist die hierover [een stuk in De Standaard zal publiceren](#).

Het incident illustreert een snelgroeiend probleem: AI-gegenereerde boeken duiken steeds meer op in de keten, vaak zonder vermelding van het gebruik van AI, kwaliteitscontroles of een duidelijke verantwoordelijke uitgever.

Vragen en uitdagingen

Transparantie en herkomst van het werk

- Zit er nog een persoon achter AI-gegenereerde boeken? Welke prompting wordt er gebruikt om deze boeken mogelijk te maken? Wat is de verhouding tussen menselijk werk en het werk van AI?
- Is er nog een (rechts)persoon verantwoordelijk voor (de correctheid van) AI-gegenereerde boeken?
- Hoe kan er transparant gecommuniceerd worden wanneer een boek (deels) door AI is gemaakt? Hoe kunnen we makers van dit soort werk daartoe aanmoedigen en/of verplichten?

- Hoe kan je AI-gegenereerde boeken detecteren wanneer dit niet transparant vermeld wordt? Technologisch gezien is het bijna onmogelijk om dit objectief vast te stellen.

Auteursrecht en leenvergoeding

- AI-content is vaak gebaseerd op auteursrechtelijk beschermd materiaal. Hoe worden die rechten in deze totstandkoming gerespecteerd?
- Wie ontvangt de auteursrechten en leenvergoeding voor AI-gegenereerde boeken als er geen echte auteur is?
- Wat zijn de lacunes in de bestaande regelgeving hierrond?

Kwaliteit en controle

- Bibliotheekmedewerkers en collectievormers hebben steeds minder tijd en expertise om AI-gegenereerde boeken te detecteren in de overvloed aan titels. Hoe kunnen we hen hierover sensibiliseren en bijscholen?
- Hoe verschijnen deze boeken in de catalogus van bibliotheek.be en kunnen we betere controlemechanismen inbouwen om dit soort boeken te vermijden? Is het zelfs realistisch en haalbaar om deze boeken voor altijd te weren uit de collecties? Een vaststelling is dat er altijd boeken door de mazen van het net zullen glippen, zeker gezien de snelle evoluties van deze technologie.
- Hoe bewaak je de autonomie van collectievormers maar creëer je ook een minimum aan bewustzijn en verantwoordelijkheid?

Versnipperde keten en verantwoordelijkheden

Iedere schakel in de keten wordt door de opkomst van AI-gegenereerde boeken geraakt: bibliotheken (collectievorming), boekhandels (controle van het aanbod), Cultuurconnect (catalogusbeheer), uitgevers (ongewenste praktijken binnen self-publishing, registratie van het aanbod)... en uiteraard auteurs en vertalers zelf, waarvan onrechtmatig materiaal gebruikt wordt om de modellen te trainen en die hun werk in het gedrang zien komen door AI-modellen.

Hoe moet de sector hiermee omgaan?

Waar dat kan worden alvast restricties opgebouwd: Literatuur Vlaanderen, Iedereen Leest, jury's van boekenprijzen... bouwen in hun reglementen en afspraken manieren in om AI-gegenereerde boeken tegen te houden.

In de Verenigde Staten creëerde de Authors Guild [een keurmerk 'human authored'](#), waarmee auteurs en uitgeverijen kunnen aangeven

dat hun boek zonder de hulp van AI werd geschreven. Dat is een goed voorbeeld van een marktgedreven kwaliteitslabel.

Kunnen wij als sector ook zo'n label creëren? Of is het net interessanter om meer transparantie te eisen bij boeken die door AI geschreven zijn, via bijvoorbeeld een vermelding op de cover of door een specifieke NUR-code toe te bedelen? Kan er via de databanken van Meta4Books en Cultuurconnect een extra label toegevoegd worden, waardoor alle boeken automatisch ofwel de stempel 'door mensen gemaakt' of 'door AI gemaakt' krijgen? Kunnen bibliotheken in elke nieuwe aanbesteding voor collectievorming meer transparantie eisen over boeken die met AI gemaakt zijn? Hoe kunnen we de volledige keten bewuster maken van dit probleem?

Intussen werd er ook bericht dat [het Europees Parlement auteursrechten beter wil beschermen tegen AI-bedrijven](#). Het Europees Parlement wil dat het gebruik van beschermd inhoud door AI-bedrijven zonder toestemming of vergoeding stopt. Bedrijven moeten duidelijk maken welke inhoud ze gebruiken en of ze daarvoor betalen. Als bedrijven die informatie niet geven, moet de bewijslast omgekeerd worden: dat wil zeggen dat men ervan kan uitgaan dat er beschermd materiaal is gebruikt, tenzij het bedrijf kan aantonen dat dit niet zo is.

Conclusie: De leden van het BoekenOverleg hebben nog veel vragen en bedenkingen bij deze evolutie. De leden zijn het erover eens dat transparantie een minimumvereiste moet zijn in elke stap van de keten.

- **Het BoekenOverleg vindt dit thema prioritair voor een volgende Staat van het Boek. Het blijft belangrijk om daar de juiste invalshoek te brengen die relevant is voor de overheid.**
- **Matthijs hoort bij Eva (jurist VAV) hoe de Authors Guild het keurmerk georganiseerd heeft en of dat iets is dat hier ook mogelijk is.**
- **Brenda hoort bij Meta4Books hoe zij AI-gegenereerde werken detecteren en of het mogelijk is om hier bij de registratie van metadata rekening te houden.**
- **Cultuurconnect bekijkt of ook zij labels kunnen toevoegen aan alle boeken die het onderscheid tussen AI en niet-AI verder duidelijk maakt.**

4. Evaluatie Boektopia 2025

Het BoekenOverleg heeft de evaluatierapporten van Boektopia, Boekhandels Vlaanderen en Iedereen Leest ontvangen en doorgenomen. Lore Vanaudenhove, Brenda Vanhoutte en Sylvie Dhaene geven toelichting bij de rapporten.

BOEKTOPIA (BOEKTOPIA, LORE)

Publieksopkomst

Boektopia 2025 bevestigde positie als het boekenevenement van Vlaanderen, met een totaal van 61.575 bezoekers, wat gelijkstaat aan een groei van bijna 15 procent. De pieken situeren zich tijdens de weekends en de nocturne. Tijdens de eerste drukke zondag liep de wachttijd aan de kassa even op (tot 17 minuten), maar dankzij enkele optimalisaties bleef die wachttijd ook op piekmomenten steeds onder de vijftien minuten. De bezoekerstevredenheid over de centrale kassa bleef overwegend positief.

De bezoekers komen nog steeds voornamelijk uit West- en Oost-Vlaanderen, met een gestage groei in het aantal Oost-Vlamingen. Voor de editie van 2026, met een beurs in Kortrijk en in Antwerpen, is dat goed nieuws: het gaat om verschillende publieken die elk in de eigen ruime regio een belevingsbeurs zullen kunnen bezoeken. Er is dus veel groei mogelijk in het aantal bezoekers door de uitbreiding naar Antwerpen.

Verkoop

Ook de verkoopresultaten waren sterk: 133.682 verkochte boeken (10 procent meer dan vorig jaar), met een gemiddelde besteding per bezoeker die met 3,23 procent steeg. Het valt ook op dat de verkoop breed gespreid is: bestsellers (meer dan 100 verkochte exemplaren) vertegenwoordigen 17 procent van de totale verkochte boeken, terwijl titels waarvan 1 tot 50 stuks verkocht werden bijna 70 procent van de totale verkoop uitmaken. Dat wijst op een breed ontdekkings- en adviesgedreven koopgedrag op de beurs. Het genre kinder- en jeugdliteratuur wordt best verkocht, met een marktaandeel van 32 procent (in vergelijking met 24% in de totale verkoop in België), gevolgd door fictie (28%) en non-fictie (23%). Binnen fictie doen spannende boeken, romans en moderne literatuur het bijzonder goed. Young adult-boeken neemt 10% van de verkoop van fictie in. Een analyse van de algemene verkoopcijfers van België in vergelijking met de buurlanden toont net zoals vorig jaar dat België het vanaf november beter doet. De combinatie van Boektopia en de boekencheques worden zo een aantoonbare motor voor boekverkoop.

Programma en beleving

Boektopia programmeerde in Kortrijk 207 voorstellingen op 7 podia en registreerde bijna 13.400 bezoekers in de zalen. Ook het aantal online reservaties verdubbelde tot bijna 10.429 (+83%). Vooral familievoorstellingen blijven erg populair, maar ook non-fictie deed het erg goed. Fictie op het podium blijft een grotere uitdaging. Daar moet nog meer ingezet worden op interactieve formats, thematafels, cross-over tussen bekende en minder bekende stemmen enzovoort. Hier merkt het evaluatierapport op dat vooral de herhaling van de boodschap werkt: steeds meer mensen weten dat er ook een sterk inhoudelijk belevingsaanbod is en vinden hun weg naar de programmatie.

OLO bevestigt dat er voor programma's rond fictie goed nagedacht moet worden voor de editie van 2026. Zij hebben net een werkgroep opgestart om alternatieve manieren uit te denken om met de literaire organisatoren aanwezig te zijn op de beursvloeren in Kortrijk en Antwerpen.

Er wordt opgemerkt dat ook internationale gasten actief uitgenodigd zullen worden voor Boektopia. Dat wil niet zeggen dat er anderstalige boeken verkocht zullen worden: het gaat wel degelijk om auteurs waarvan een Nederlandse vertaling beschikbaar is. Podiumprogramma's kunnen uiteraard wel in een andere taal opgezet worden als dat nodig is. Er wordt dan ook bekeken of er een tolk ingezet kan worden.

Boekenaanbod

De stockproblemen van vorig jaar konden dit jaar vermeden worden. Dat is goed nieuws. Een gemiste kans is de aanwezigheid van alle campagneboeken van Iedereen Leest. Niet alle boeken waarnaar verwezen werd in de programmatie, waren ook beschikbaar op de beursvloer. Dat moet volgend jaar beter afgestemd worden met de verantwoordelijke uitgevers, want het gaat om een belangrijke gemiste verkoopkans.

Communicatie, promotie en mediasamenwerkingen

De mediasamenwerkingen met VRT, Roularta en Mediahuis werden verder uitgediept. Naast Radio 1, Radio 2 en MNM kwam StuBru voor het eerst live uitzenden op Boektopia. De Libelle Leesclub is daar een goed voorbeeld van. Daarnaast namen bekende podcasters zoals Drie Boeken, De Libelle Leesclub en Leesb(a)ar live een aflevering op.

Naast de afgesproken mediacontent werd er ook vanuit diverse mediakanalen bericht over Boektopia. De openingsdag haalde zowel het VRT- als VTM-nieuws. Daarnaast werden er in totaal 67 online nieuwsartikels en 26 printartikels geteld.

Doelstellingen

De strategische doelstellingen voor Boektopia zijn:

- 1. ruime (media)aandacht voor boeken, auteurs en (voor)leesactiviteiten te genereren;**
- 2. zoveel mogelijk bezoekers naar het vernieuwde boekenevenement in Kortrijk Xpo te realiseren;**
- 3. het stimuleren van de consument om te lezen en de rijke diversiteit van boeken en auteurs te ontdekken.**

De evaluatie toont dat deze doelstellingen behaald worden. De leden van het BoekenOverleg zijn unaniem positief over de evolutie van de belevingsbeurs en zien samen met de organisatie nog veel kansen voor groei in de komende jaren.

Conclusies en toekomst

Boektopia gaat in 2026 op twee locaties door: van vrijdag 30 oktober tot en met woensdag 4 november in Kortrijk en van dinsdag 10 tot en met zondag 15 november in Antwerpen. Het is een volgende stap in het verbreden en verdiepen van de impact van Boektopia. Ook nieuw vanaf 2026 is de samenwerking met UiTPAS en de A-kaart in Antwerpen. Tot vorig jaar konden enkele lokale UiTPAS-gebruikers hun pas in Kortrijk gebruiken. Vanaf 2026 kan iedereen uit Vlaanderen met een UiTPAS of A-kaart van voordelen genieten bij de aankoop van een ticket voor Boektopia. De kansentarieven worden op die manier ook gerespecteerd, waardoor weer een nieuw publiek aangetrokken kan worden. De belangrijkste lessen voor 2026 zijn het onderzoeken van betere formats voor fictiebeleving, de aanwezigheid van campagneboeken en een snellere communicatie rond Boektopia op toer.

BOEKENCHEQUES (BOEKHANDELS VLAANDEREN, BRENDA)

Doelstellingen en investering

De boekencheques zijn een instrument om het marktaandeel van de Vlaamse boekhandel te versterken, consumenten naar de lokale boekhandel toe te leiden en leesbevordering te stimuleren. De Vlaamse overheid investeerde in 2025 240.000 euro, Boekhandels Vlaanderen vulde dat bedrag aan met een investering van 252.830,30 euro.

Kanalen voor verspreiding

In 2025 werd ervoor gekozen om de boekencheques via drie kanalen te verspreiden: op Boektopia zelf bij een aankoop vanaf 40 euro, tijdens de activiteiten van Boektopia op toer en via een samenwerking met publiq en hun UiTPAS. Die samenwerking was nieuw in 2025 maar wordt erg positief onthaald door alle leden van het BoekenOverleg. In de tabel zie je hoeveel boekencheques per kanaal voorzien werden, hoeveel er uiteindelijk geregistreerd zijn en hoeveel er verzilverd zijn.

Type	Boektopia	BOT	UiTPAS	TOTAAL
In omloop	28.160	2.500	12.500	43.160
Geregistreerd	16.002 56,82%	957 38,28%	12.090 96,72%	29.049 67,31%
Verzilverd	12.881 80,5 0%	791 82,65%	10.172 84,14%	23.844 82,08%

1. UiTPAS

Het valt meteen op dat de cheques die via publiq verdeeld zijn ook goed geregistreerd en verzilverd werden. Elf dagen na de aftrap waren alle beschikbare boekencheques verdeeld. Dat is heel grondig gemonitord geweest, met updates die om het uur werden gegeven. Wie al een UiTPAS heeft, kon met punten een boekencheque aanschaffen, wie nieuw registreerde voor een UiTPAS kreeg een boekencheque als welkomstcadeau. Dat betekende voor publiq ook een piek van 4.000 nieuwe UiTPAS-houders. Boekhandelaars ervaren ook dat hierdoor nieuwe publieken de weg naar de boekhandel vonden. Daar zijn geen officiële cijfers over, maar het is wel een algemeen aanvoelen. Het is goed dat er geen cheques meer verdeeld werden in de boekhandel zelf: dat is een uitstekend beloningsmechanisme voor klantbinding, maar dat voldoet niet aan de doelstelling om net andere consumenten naar de boekhandel toe te leiden. Zowel Boekhandels Vlaanderen als de leden van het BoekenOverleg bevestigen dat samenwerkingen zoals die met publiq een betere praktijk zijn om de doelstellingen te behalen.

2. Boektopia op toer

Wat opvalt, is dat de succesratio van boekencheques bij Boektopia op toer veel lager ligt. Voor de oefening van de verdeling in 2026 wordt daar rekening mee gehouden. Het belangrijkste bij Boektopia op toer voor de boekhandels is dat ze voldoende betrokken worden bij de organisatie van de evenementen in eigen stad.

3. Boektopia in Kortrijk

Brenda vertelt dat er op Boektopia zelf ook altijd enkele kleine incidenten zijn met klanten die er alles willen uithalen. Zo proberen mensen vaak in meerdere keren af te rekenen om zo meerdere cheques te kunnen krijgen. Er wordt bekeken of de communicatie nog duidelijker kan (bijvoorbeeld één cheque per gezin), maar zoiets voorkom je nooit helemaal op een publieksevenement. De meeste mensen zijn gelukkig gewoon dankbaar en blij dat er een kortingscheque verbonden is aan de aankoop van boeken op Boektopia.

Conclusies en toekomst

De boekencheques kenden een succesvolle editie in 2025. Voor 2026 moeten de spelregels herdacht worden, met een dubbele editie in Kortrijk en Antwerpen en een verwachte daling in de beschikbare overheidsmiddelen voor deze boekencheques. Boekhandels Vlaanderen gaat daarover in gesprek met Boektopia en bekijkt of de samenwerking met publiek kan herhaald en eventueel verdiept worden.

FLANKEREND BELEID (IEDEREEN LEEST, SYLVIE DHAENE)

Rol en positionering

Iedereen Leest voorziet voor het derde jaar op rij het flankerende leesbevorderingsluik binnen Boektopia, met een strategische koppeling aan de Voorleesweek-campagne. Het doel is om de maatschappelijke meerwaarde van (voor)lezen zichtbaar te maken, de zichtbaarheid van de campagne in tijd te verlengen en nieuwe publieken te bereiken buiten de klassieke onderwijs- en bibliotheekkanalen. Daarvoor zet Iedereen Leest in op drie projecten: een stand met publieksprogramma op Boektopia in Kortrijk, de campagne-uitrol van de Voorleesweek en Boektopia op toer.

Stand op Boektopia in Kortrijk

Op de beurs had Iedereen Leest een interactieve stand voor kinderen met een doorlopend aanbod van (voor)leesactiviteiten en workshops. Daarnaast was er ook een stand die informatie voorzag voor ouders, leerkrachten en bibliotheekmedewerkers in verband met de werking van Iedereen Leest en met extra zichtbaarheid voor de Leesjury.

Voorleesweek

De Voorleesweek en Boektopia versterken elkaar. Op Boektopia wordt er al aandacht gegeven aan de Voorleesweek én de Voorleesweek vaart ook onder de vlag van Boektopia. Zo wordt de herkenbaarheid van beide merken stelselmatig verhoogd. Ook affiches in het

straatbeeld, radiospots via VRT en een samenwerking met publiek zorgden voor meer zichtbaarheid en een verbreding van de campagne. Ook de aanwezigheid van Koningin Mathilde bij de start van de voorleesweek zorgt iedere keer voor een goed persmoment.

Boektopia op toer

Naast deelname aan de werkgroep Boektopia op toer, zorgde Iedereen Leest voor een actieve outreach naar zorgcontexten om auteurs en illustratoren op bezoek te laten gaan in ziekenhuizen, gevangenissen, woonzorgcentra en andere zorgomgevingen. Bijna alle geplande auteursontmoetingen konden doorgaan, hetzij soms uitgesteld door ziektes en/of treinstakingen. Hier wordt geen ruime aandacht aan gegeven in de communicatie, maar de impact van deze auteursontmoetingen is groot. Op de website van Iedereen Leest lees je twee artikels hierover, een over [zorgorganisatie Heder](#) en een over [auteurs in het ziekenhuis](#). De idee om cultuur aan zorg te koppelen is een belangrijke pijler in de werking: leesbevordering wordt hier ingezet als doel om ook het welzijn van mensen te versterken. Het is de bedoeling om dit soort initiatieven te verduurzamen. Daarvoor ligt er een unieke kans in deze beleidsperiode, gezien de posten van minister voor Cultuur en Welzijn nu in één persoon samenkomen.

Investing

Iedereen Leest heeft ruim 60.000 euro ingezet voor deze doelstellingen. 50 procent van de middelen werd gebruikt voor het betalen van auteursvergoedingen en de aankoop van boeken voor publiekswedstrijden. 33 procent ging naar de stand in Kortrijk en 17% naar extra communicatie- en promotie-inspanningen. Belangrijk is dat de personele inzet van Iedereen Leest hier niet in meegeteld wordt, terwijl veel verschillende teamleden een groot deel van hun werktijd aan dit project besteden.

Conclusie

De projecten van Iedereen Leest worden als waardevol benoemd door het BoekenOverleg. De gedeelde droom is om deze projecten nog beter verankerd te zien, inclusief meer structurele partnerschappen in zorg- en welzijnscontexten.

CONCLUSIES BOEKENOVERLEG I.V.M. BOEKTOPIA 2025 EN VOORUITBLIK OP BOEKTOPIA 2026

Boektopia 2025 levert aantoonbaar publieksbereik, brede verkoop en media-impact op, met een positieve marktdynamiek in november en december voor de verkoop van boeken. In combinatie met de boekencheques ontstaat een versterkende keten: zichtbaarheid →

beleving → aankoop op de beurs → vervolfbezoek aan de lokale boekhandel. Daarmee draagt het geheel bij aan ketensamenwerking (auteurs-uitgevers-boekhandels-literaire) en aan de verschillende eerder genoemde strategische organisaties doelstellingen.

De samenwerking met UiTPAS bracht nieuwe en kansengroepen naar de boekhandel en is een belangrijk pilootproject geweest voor de verbreding van het publiek en het verlagen van drempels. Daarnaast zorgt de thematische focus op zorgcontexten bij Iedereen Leest ervoor dat ook mensen die niet tot in Kortrijk of de boekhandel komen mee kunnen genieten van het boekenaanbod in Vlaanderen.

Voor Boektopia op toer wordt er vanaf 2026 ook met een eengemaakte overeenkomst gewerkt tussen Literatuur Vlaanderen en de deelnemende steden. Dat zorgt voor gelijke afspraken met elke stad: een subsidie van maximaal 4.000 euro waar de stad minstens evenveel investeert; duidelijke afspraken over de rol- en taakverdeling en een SPOC per stad; een heldere rapportering en afspraken over tickettarieven. In een ideale toekomst doen alle dertien centrumsteden mee aan dit verhaal. Voor 2026 nemen Aalst, Antwerpen, Genk, Hasselt, Leuven, Sint-Niklaas en Turnhout deel.

5. Varia

Elk verhaal telt

Binnen 'Elk verhaal telt' is het groeitraject 'Elk verhaal begint' aan het tweede werkjaar begonnen. De blog op de website wordt regelmatig geüpdatet met nieuwe content, met onlangs nog een [artikel over de zakelijke kant van het schrijverschap](#) voor startende makers. Warme oproep om waar zinvol die content ook mee te delen!

Oproep Creative Europe

Creative Europe heeft een nieuwe oproep gelanceerd rond innovatie in de museum-, muziek-, boeken- of audiovisuele sector. De subsidie heeft als doel instrumenten te ontwikkelen die diverse schakels in de waardeketen kunnen versterken, met bijzondere aandacht voor duurzaamheid, gendergelijkheid, inclusie, diversiteit en participatie. De deadline is 23 april 2026. [De volledige oproep](#) kan je terugvinden op de website van Creative Europe.

Zindr (GAU)

Op 24 maart 2026 lanceert Cultuurconnect een digitale leesclub op maat van jongeren, die lezen sociaal, interactief en herkenbaar maakt. De app heet Zindr en is bedoeld voor jongeren tussen 12 en 18 jaar.

De app biedt een laagdrempelige en inspirerende online leesomgeving waar jongeren niet alleen een gecensureerd aanbod aan boeken kunnen ontdekken en lezen, maar ook actief kunnen deelnemen aan een bredere leesgemeenschap. Na de lancering is de app één jaar lang vrij toegankelijk voor iedereen die lid is van de bibliotheek. Bij een positieve evaluatie wordt de dienst verder uitgerold.

GAU en VAV hebben nog vragen over de manier waarop het uitleen- en licentiemodel van deze boeken wordt georganiseerd. Worden dezelfde afspraken gehanteerd zoals in het e-boekenplatform? Cultuurconnect geeft aan dat de eerstvolgende stap in het proces is om dat gesprek aan te gaan om hier samen tot duidelijke afspraken te komen.

Leenvergoedingen (Cultuurconnect)

De Vlaamse overheid stopt vanaf 2026 met het betalen van de leenvergoeding (1,8 miljoen euro), die factuur moet door de bibliotheken (lokale overheden) zelf worden betaald. Cultuurconnect kreeg via haar beheersovereenkomst 2026-2030 de vraag om dit te faciliteren. Daar is nu een aanpak voor uitgewerkt, samen met Reprobel, VVBAD en VVSG, die vrijdag aan de bibliotheken gecommuniceerd wordt (zie bijlage: wordt samen met het verslag bezorgd). Bibliotheken die kiezen voor facilitatie via Cultuurconnect blijven recht hebben op de groepskorting, dat is zo onderhandeld met Reprobel. Cultuurconnect neemt de kosten voor deze terugkerende service op eigen rekening, uit solidariteit met de bibliotheken.

Het is daarnaast belangrijk dat Cultuurconnect ook kan blijven meten hoeveel uitleningen er zijn. VVBAD en Cultuurconnect ontvangen nu al signalen dat bibliotheken hun collecties aanpassen om minder leenrecht te moeten uitbetalen. Het is dus belangrijk dat de impact van dit besluit gemonitord kan worden om toekomstig lobbywerk te ondersteunen.

Klankverbond

Klankverbond heeft vragen over de onderzoeksagenda van het BoekenOverleg en is bijvoorbeeld geïnteresseerd in een eigen behoefteonderzoek zoals VAV dat uitvoerde. Klankverbond wordt daarvoor in contact gebracht met Matthijs. Er wordt ook gecommuniceerd aan Klankverbond dat er op dit moment geen middelen beschikbaar zijn voor onderzoek uit het BoekenOverleg.

